

2025

(Nov/Dec)

EDUCATION

(Minor)

Paper : MINEDN 3

(Sociological Foundations of Education)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) কোনটো সমাজতাত্ত্বিক মতবাদে সমাজক বিভিন্ন দলৰ মাজত সংঘৰ্ষ আৰু সংঘাতৰ ৰূপত বৰ্ণনা কৰে ?

Which sociological theory explains society in terms of struggle between different groups?

(b) দ্বন্দ্বাত্মক তত্ত্বৰ উদ্ভাৱক কোন ?

Who developed the conflict theory?

(c) সামাজিকীকৰণৰ এটা প্ৰাথমিক মাধ্যম উল্লেখ কৰা।

Mention one primary agency of socialization.

(2)

- (d) জাতীয় সংহতি বুলিলে কি বুজায় ?
What is meant by national integration?
- (e) সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰক উল্লেখ কৰা।
Mention one important factor of social change.
- (f) সামাজিক অসমতাৰ এটা কাৰণ লিখা।
Write one cause of social inequality.

2. চমু টোকা লিখা : $3 \times 4 = 12$

Write short notes on :

- (a) শিক্ষা সমাজতত্ত্বৰ পৰিসৰ
Scope of educational sociology
- (b) সামাজিকীকৰণৰ মাধ্যম হিচাপে গৃহ
Home as an agency of socialization
- (c) গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰ বিকাশত শিক্ষাৰ ভূমিকা
Role of education in inculcating democratic values
- (d) মহিলা শিক্ষাৰ লগত জড়িত ভাৰতীয় সংবিধানৰ ব্যৱস্থাবলী
Constitutional provisions for education of women in India

3. সমাজবিজ্ঞান মানে কি ? শিক্ষা আৰু সমাজবিজ্ঞানৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বৰ্ণনা কৰা। $2+8=10$
What is meant by Sociology? Describe the relation between Education and Sociology.

26P/438

(Continued)

(3)

অথবা / Or

ঐক্যমত তত্ত্বৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি ? ঐক্যমত তত্ত্বৰ গুণ আৰু পোষ্যবোৰ লিখা। $4+(3+3)=10$
What are the basic features of consensus theory? Write the merits and demerits of consensus theory.

4. আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ মানে কি ? আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ প্ৰক্ৰিয়াত শিক্ষাৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা। $2+8=10$
What is internationalization? Describe the role of education in the process of internationalization.

5. সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তন কি ? সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তনৰ বিভিন্ন উপাদানসমূহ বহুলাই বৰ্ণনা কৰা। $3+8=11$
What is cultural change? Describe, in detail, the various factors of cultural change.

অথবা / Or

মানৱ সম্পদৰ বিকাশ মানে কি ? মানৱ সম্পদৰ বিকাশত শিক্ষাৰ ভূমিকা সম্বন্ধে লিখা। $3+8=11$
What is human resource development? Write the role of education in human resource development.

6. সামাজিক দলৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা। প্ৰাথমিক দল আৰু গৌণ দলৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ নিৰ্ণয় কৰা। $6+5=11$
Write the characteristics of social group. Distinguish between Primary group and Secondary group.

26P/438

(Turn Over)

(4)

অথবা / Or

ভাৰতীয় সমাজত অনুসূচিত জনজাতিৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে লিখা। এই সমস্যাসমূহৰ সমাধানৰ কিছুমান উপায় আগবঢ়োৱা। 6+5=11

Write the problems of education for Scheduled Tribes in Indian society. Suggest some measures to solve these problems.

***

